

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Milana KRAJNIAKA,
Miloša SVRČEKA a Jozefa LUKÁČA
k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miloša Svrčka a Jozefa
Lukáča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom
poistení v znení neskorších predpisov
(tlač 1397)

1. V čl. I sa pred doterajší bod 1 vkladajú nové body 1 a 2, ktoré znejú:

„1. V § 26 ods. 1 písmeno e) znie:

„e) čerpá rodičovskú dovolenku podľa osobitného predpisu,^{45a)} ak neplynie obdobie uvedené v § 140 ods. 1 písm. b).“.

2. V § 26 ods. 4 písmeno d) znie:

„d) v období, v ktorom má nárok na rodičovský príspevok podľa osobitného predpisu³⁶⁾ a v ktorom podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, ak neplynie obdobie uvedené v § 140 ods. 2 písm. b).“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Tieto body nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie:

V nadväznosti na úpravu vylúčenia povinnosti platiť poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a poistenie v nezamestnanosti zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou (SZČO) v súvislosti s tehotenstvom, pôrodom, starostlivosťou o dieťa a nárokom na materské navrhovanú v bode 5 a 8 sa navrhuje aj úprava prerušenia ich povinného poistenia. Prerušenie poistenia nastane tak ako doteraz v období čerpania rodičovskej dovolenky v prípade zamestnanca a v prípade SZČO v období, v ktorom má nárok na rodičovský príspevok, ak v tomto období podľa vlastného vyhlásenia nevykonáva činnosť povinne poistenej SZČO. Z tohto pravidla sa navrhuje výnimka, na základe ktorej sa poistenie zamestnanca alebo SZČO nepreruší v období, v ktorom im trvá nárok na výplatu materského alebo nárok na materské nevznikol (z dôvodu nesplnenia podmienky získania najmenej 270 dní nemocenského poistenia). Keďže obdobia uvedené v predchádzajúcej vete sú obdobím vylúčenia povinnosti platiť poistné, nie je dôvod na prerušenie poistenia.

2. V čl. I sa za bod 4 vkladajú nové body 5 až 10, ktoré znejú:

„5. V § 140 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) v období, v ktorom

1. mu trvá nárok na výplatu materského,

2. by mu trval nárok na materské, ak nárok na materské nevznikol z dôvodu nesplnenia podmienky získania najmenej 270 dní nemocenského poistenia podľa § 48 ods. 1 alebo § 49 ods. 1,“.

6. V § 140 ods. 2 úvodnej vete sa vypúšťa slovo „od“.

7. V § 140 ods. 2 písm. a) sa pred slovo „jej“ vkladá slovo „od“.

8. V § 140 ods. 2 písmeno b) znie:

„b) v období, v ktorom

1. jej trvá nárok na výplatu materského,
2. by jej trval nárok na materské, ak nárok na materské nevznikol z dôvodu nesplnenia podmienky získania najmenej 270 dní nemocenského poistenia podľa § 48 ods. 1 alebo § 49 ods. 1,“.

9. V § 140 ods. 2 písm. c) a d) sa pred slovo „prvého“ vkladá slovo „od“.

10. V § 226 ods. 7 sa vypúšťajú slová „z dôvodu, že zamestnanec bol uznaný za dočasne práceneschopného,“ a za slová „§ 140 ods. 1“ sa vkladajú slová „písm. a) až e)“.

Nasledujúce body sa primerane prečísľujú.

Tieto body nadobúdajú účinnosť 1. januára 2024, čo sa premietne do článku o účinnosti.

Odôvodnenie:

K bodom 5 a 8

S účinnosťou od 1. novembra 2022 bola schválená novela Zákonníka práce, ktorej cieľom, vychádzajúc zo smernice (EÚ) 2019/1158, bolo doplniť a spresniť ustanovenia, ktoré sa týkajú rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, napr. inštitút tzv. otcovskej dovolenky. Zároveň bola schválená novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) podľa ktorej, v záujme transpozície záväzkov vyplývajúcich zo smernice EÚ 2019/1158, konkrétne v súvislosti s právom pracovníka na príspevok pri čerpaní otcovskej/rodičovskej dovolenky, otcovi dieťaťa vzniká nárok na materské v rozsahu dvoch týždňov (14 kalendárnych dní) v období šiestich týždňov od narodenia dieťaťa. Prekážkou tohto nároku nie je poberanie materského alebo rodičovského príspevku matkou dieťaťa. Vzhľadom na to, že obdobie poberania materského iným poistencom (otcom) je v podmienkach Slovenskej republiky v porovnaní s inými krajinami Európskej únie nastavené nadštandardne, tak celkové obdobie poberania materského (napr. 28 týždňov) sa rozdeľuje na dve obdobia poberania materského (napr. 2 týždne a 26 týždňov), t. j. v období otcovskej a rodičovskej dovolenky.

V súvislosti s uvedeným sa navrhuje spresniť úpravu vylúčenia povinnosti platiť poistné pre zamestnanca alebo povinne poistenú SZČO. Ak zamestnancovi alebo povinne poistenej SZČO vznikne nárok na výplatu materského, obdobie vylúčenia povinnosti platiť poistné bude totožné s obdobím trvania nároku na výplatu materského.

Súčasne sa navrhuje vylúčenie povinnosti platiť poistné uplatniť aj na prípady, ak ku vzniku nároku na materské nedošlo len z dôvodu, že nebola splnená podmienka nemocenského poistenia najmenej 270 dní

v posledných dvoch rokoch pred pôrodom v prípade poistenkyne, alebo pred dňom, od ktorého žiada o priznanie materského v prípade iného poistenca (napr. otca). Ostatné podmienky nároku na materské však musia byť splnené. Týka sa to napr. podmienky starostlivosti o dieťa, podmienky absencie príjmu za vykonanú prácu u zamestnanca. Uvedené sa navrhuje primerane upraviť aj vo vzťahu k povinne poistenej SZČO, pri ktorej sa okrem starostlivosti o dieťa skúma aj podmienka zaplateného poistného.

Na základe navrhovanej právnej úpravy bude mať vylúčenú povinnosť platiť poistné aj taký zamestnanec a povinne poistená SZČO, ktorým nárok na materské nevznikne z dôvodu, že nesplnili podmienku nemocenského poistenia najmenej 270 dní. V takomto prípade bude vylúčenie povinnosti platiť poistné trvať rovnaké obdobie a za rovnakých podmienok, ako by inak trval nárok na materské. Sociálna poisťovňa tak v aplikačnej praxi, aj na účely vylúčenia povinnosti platiť poistné zamestnancom a povinne poistenou SZČO, naviaže na doteraz zaužívané postupy uplatňované pri posudzovaní nároku na materské.

Navrhovanou právnou úpravou sa vylúčenie povinnosti platiť poistné uplatní napr. aj na zamestnanca (otca), ktorý sa stará o dieťa v čase rodičovskej dovolenky a má nárok na výplatu materského alebo by mal nárok na materské.

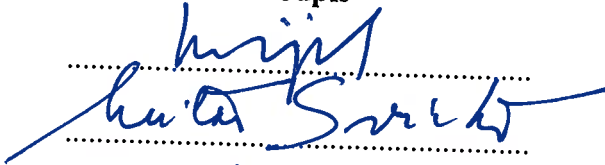
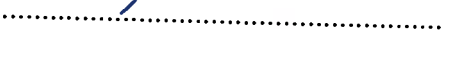
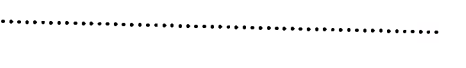
K bodom 6, 7 a 9

Legislatívnotechnická úprava súvisiaca s bodom 8.

K bodu 10

Legislatívnotechnická úprava súvisiaca s potrebou spresniť právnu úpravu zavedenú zákonom č. 125/2022 Z. z. od 1. januára 2023 týkajúcu sa povinností Sociálnej poisťovne podľa § 226 ods. 7 zákona o sociálnom poistení. Navrhuje sa, aby Sociálna poisťovňa zamestnávateľovi sprístupňovala informácie o jeho zamestnancovi, ktoré spracúva vo svojom informačnom systéme a sú nevyhnutné na určenie obdobia, počas ktorého zamestnanec nie je povinný platiť poistné. Ide o informácie napríklad o tom, že zamestnanec bol uznaný za dočasne práceneschopného, o potrebe osobného a celodenného ošetrovania fyzickej osoby zamestnancom, o nároku zamestnanca na výplatu rehabilitačného alebo rekvalifikačného.

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Milana KRAJNIAKA,
Miloša SVRČEKA, Jozefa LUKÁČA
k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Miloša Svrčka a Jozefa
Lukáča na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom
poistení v znení neskorších predpisov (tlač 1397)

Meno a priezvisko	Podpis
1. Milan Krajniak	
2. Miloš Svrček	
3. Jozef Lukáč	
4. Jozef Karachut	
5. PETER PODUNSKÝ	
6. PETRA HANŠELOVÁ	
7. ADRIANA POOLINSKA	
8. Ľuboslav Kmítek	
9. IGOR KAŠPER	
10. Tomáš PETER	
11. ĽUDOVÍT GOGA	
12. ŠTEFAN HOLÝ	
13. ADRIANA ŠEROVÁ	
14. PETRA KRISTOFKOVÁ	
15. BOLEK KOLLÁR	
16. Martin Dargulík	
17.	
18.	
19.	
20.	